

Richard
AMDDIFFYNNIAD

amddiff ymuniad
O'R

Eglwys Grift'nogol

eglwys

grist nogol
R N

BEDYDDIO PLANT BYCHAIN:

bedyddio plant bychain

YNGHYD AG

A M L Y G I A D

am lly

O'U

Chubran Church

H A W L H W Y N T

GYFAMMOD A DUW,

A C I

F E D Y D D.

MARC X. 14.

Gadewch i blant bychain ddysod attosi, ac na wahan-
ddwch iddynt: canys eiddo y cyfryw rai yw
teyrnas DDW.

YR AIL ARGRAFFIAD.

C A E R F Y R D D I N,

ARGRAFFWYD gan Ioan Roff, yn Heol Aelfa.

17th Oct
M, DCC, LXXXV.

Wm Jones Wm Jones

John
Richard
and
and
William

John
Griffith

John
and the word

and the word

PHAGYAN

RHAGY MADRODD.

DARLLENYDD Hawddgar,

YN gymmaint mai dyledwydd pob
Cristion, yn ôl y bo ynddo; yw
ceisio troi pechadur oddiwrth gyfeiliorni
ei ffordd, ac achub eraill rhag eu hudo
i'r unrhyw gyfeiliornadau; Ac yn gym-
maint a bod cryn ymddadleu yn y wlad
mewn perthynas i hawt plant bychain i
Gyfammedd Duw, ac i Eeedydd. Mi
a'i tybiais i gymmwys, am hynny, i
osod y llaw bychan hwn yn eich llaw.
Ei unig oeddi yw, o bur gariad at eich
enaid, i osod yr hyn sydd wirionedd yn
y ddadl hon gar eich bron. Chwi rodd-
wch gennad i mi sylwi, mai achos ga-

(IV)
 Iarus yw, bod neb rheini sy'n arddel
 Crist'nogrwydd, yn diystyru y ddyled-
 swydd bwysfawr honno o dduwioldeb,
 sef o gyslegu ac ymneillduo eu plant
 o'u Mhebyd i wasanaeth ac anrhydedd
 Duw, yn y ffordd a ordeiniwyd ganddo
 ef ei hûn, sef yw hynny, drwy'r ordin-
 hâd o Fedydd; A'u bod hetyd yn es-
 geuluso y ddyledswydd gariadol honno
 i'w plant, o'u dwyn i mewn i deyrnas
 Dduw, yr hyn a ddylent wneuthur po
 gynted fyth ag y gallont; gan fod
 CRIST ei hun yn gwirio, mai *Eiddo y*
cyfryw rai yw teyrnas DDUW. Os ni
 phall CRIST, i'r cyfryw, Deyrnas nef-
 oedd, y peth mwyaf; gyda phwy reswm
 y gall dynion ballu iddynt y peth lleiaf,
 sef Bedydd? lleiaf meddaf, mewn cym-
 hariaeth, gan nad yw ond drws, i dder-
 byn i'r deyrnas bawb a font wedi eu cy-
 faddasu iddi, fel yr oedd y plant bychain
 trwy fendith CRIST: canys pwy all
 fod mor rhyfygus, a dywedyd, mai
 peth gwâg, di-ffrwyth, di-essaith yf-
 prydol, oedd bendith CRIST, yr ail
 berson yn y Drindod fendigedig, o'r
 hwn; yn gystal ac o'r Tâd, y mae'r
 Yspryd Glân yn deillio os oes ym
 mhlant

mhlant bychain ryw gymhwysder i dderbyn yr Yspryd, yr ydwyf yn gofyn yng ngheiriau St. *Pedr*, *Aet. x. 47.* *A all neb luddias dwfr fel na fedyddier yr rbai byn, yr rbai a dderbyniafant yr Yspryd Glân fel ninnau?* Ac felly, neu, trwy hynny, yn cadw eu plant allan o Gyfammod Duw, ac o Stât iechydwriaeth. Dymuniad yr Awdwr, yw, a'r fod i'r darllenydd osod heibio bob rhagfarn wrth ddarllain y llyfran hwn, ei ystyried yn fanol, a chymharu yr hyn a gynhwyfir ynddo a'r Ysgrhythrau Sanctaidd; a pheidio a gwneuthur neb ordinhâd Duw yn anghyfreithlon, y mae'r **ARGLWYDD IESU** wedi ei wneuthur yn gyfreithlon.

Y mae gwedi ei 'sgrifennu gyd â gwir ysbryd Crist'nogrwydd, ac nid oes un gair ynddo a rydd y fail leiaf i'r sawl sy o wahanol farn i anfoddloni. Ac fel y mae amryw o wyr duwiol a dysgedig wedi 'sgrifennu ar y ddadl hon o'm blaen i; mae'n weddus i nodi, bob cryn fefur o'r traethawd hwn, gwedi ei gymmeryd allan o'u 'sgrifennadau hwynt.

Bod i Dduw'r gwirionedd fendithio y traethawd hwn er gwasanaeth y gwirionedd a duwiol undeb, a chaniattau ar fod i bawb sy'n proffesu, ac yn eu galw eu hunain yn Gristianogion eu tywys ar hyd ffordd y gwirionedd, a chynnal y ffydd mewn undeb yspryd, rhwymyn tangnefedd, ac uniondeb buchedd, yw gwir weddi yr Awdwr.

Bod i Dduw'r

*Doroch Doroch o lawr
fan gym y del dyio
dan fe lyog y byd
hwn fan gym y
o ddunaez AM-
dydio brywech ffowel
ar gwastratdd
fym*

*****†*****

AMDDIFFYNNIAD

O' R

Eglwys Cristianogol

Yn bedyddio Plant bychain, &c.

I.

*****YNI a ddarllenwn, pan wnaeth Dew
 * N * gyfammod ac *Abrabam* gynt, addaw
 * o hono i fod yn Dduw iddo ef, ac
 ***** i'w *Hâd* ar ei ôl ef; ac iddo or-
 chymyn gael i bob gwryw o honynt yn wyth
 niwrnod oed eu dwyn mewn cyfammod ac efe.
 A bod i arwydd y cyfammod, fef *Enwaediad*
 gael ei gymhwyso attynt, fel tyfïolaeth ac
 arwydd sefydlog mai *JEHOFAH* oedd eu Duw
 hwynt. Yr *Arglwydd* a ddywedodd, *Myfi* a
 wnaaf sy ngbyfammod rhyngof a thi, a thi a fyddi
 yn Dad llawer o genbedloedd. Cadarnbas befyd
 sy ngbyfammod rhyngof a thi, ac a'th bâd ar dy
 ôl di, trwy eu boesoedd yn gyfammod tra gyroddat,
 i fod yn *Dduw* i ti, ac i'th bâd ar dy ôl di,
 a mi a fyddaf yn *Dduw* iddynt. Dyna sy ngby-
 fam-

*fammod a gedwch rhyngof fi a chwi, a'th hâd ar dy ôl di. Pob gwrryw yn wŷth niwrnod oed a enwaedir i chwi trwy eich cenbedlaethau, y gwrryw dienwaededig, yr bwn ni enwaeder cnawd ei ddienwaediad, torrir ymaith yr enaid bwnnw o fysg ei bobl, o blegid efe a dorrodd fy nghyfammod i. Gen. xvii. 2, 7, 8, 10, 12, 14. Y mae y geiriau yma yn gosod gar ein bron ni addewid ogoneddus iawn; addewid fydd yn cynnwys ynddi denor y cyfammod, y bendithion anrhaethadwy o hono, ynghyd a'r hawl a oedd i *Abraham* a'i hâd feddiannu ynddo dros fyth. I'r diben fel y byddai i'r addewid ogoneddus hon a'r cyflawniad o honi gael eu gwneuthur yn sefydlog, y mae'r Arglwydd yn rhoddi i *Abraham* yr arwydd o *Enwaediad*. Y mae'r ordinhâd hon gwedi ei bwriadu i fod yn goffadwriaeth barhaus, ac yn arwydd weledig o'r cyfammod. Ond pan addawodd yr Arglwydd i *Abraham*, *I fod yn Dduw iddo ef, efe a gynnwysfodd yn yr addewid gyfammodol honno, hâd babanol Abraham. Gan chwanegu, Ag i'th hâd ar dy ôl di drwy eu cenbedlaethau. Ac eglur yw bod hâd babanol y Patriarc yn gynnwysedig yn yr addewid gyfammodol hon, oddi yma sef eu bôd hwy yn cael eu gwneud yn gyfrannôgion o'r fêl gadarnhaol o honi, sef Enwaediad.**

Yn awr, o's yr ymddengys mai y cyfammod tragywyddol o Râs, yw'r cyfammod a wnaeth Duw ac *Abraham*; mai yr un ydyw a'r cyfammod

Richard Jones his Book

0081 *LB*

mod yrydym ni yn awr dano: bôd yr addewid a roddwyd iddo ef yn cynnwys Swm a Sylwedd yr holl addewidion Efangylaidd dan oruchwiliaeth y Testament Newydd: Bôd *Abraham* a'i *bâd*, i ba rai y gwnaethpwyd yr addewidion, yn cynnwys holl bobl cyfammodol Duw hyd ddiwedd y byd; a bod *Enwaediad* yn arwydd y cyfammod. Yna'r wyfi'n meddwl yr ymddengys yn eglur; mai o's oedd *Babanod* neu blant bychain yn cael eu derbyn i berthynas cyfammodol a Duw dan y gyfraith, drwy'r Ordinhâd o *Enwaediad*: bod eu hawl hwy etto yn parhau yn ddi-ymmod, yn y fraint honno, o gael eu derbyn mewn cyfammod â Duw, drwy'r Ordinhâd ganlynol o *Fedydd*.

1. Y mae'n ymddangos yn eglur, mai'r cyfammod Grâs, oedd y cyfammod a wnaethpwyd ac *Abraham*, oddiwrth y dull a'r rhediad o hono. Canys, dyma fel y mae'r addewid ddwyfôl yn rhedeg, "*Mi fyddaf yn Dduw i ti ac i'th bâd ar dy ol di.*" Ni bu *JEHOFAH* yn Dduw boddlongar i neb o blant *Adda* oddiar pan drofeddwyd y cyfammod cyntaf, ond yn unig trwy *GRIST*. Cyfammod oedd ef gan hynny a sefydlwyd drwy *Gyfyngwr*; yn ddi-lynol y cyfammod a wnaeth Duw ac *Abraham*, cyfammod Grâs ydoedd. Eglurir hyn ymhellach o dystiolaeth yr Apostol, pan mae'n dweud, "*Fel y delai bendith Abraham* (y fendith gyfammodol a roddodd Duw iddo ef, ac i'w hâd) *ar y Cenedloedd trwy Grist Iesu,*" Gal.

Gal. iii. 14. A phan mae'r ūn Apostol,
mewn man arall, yn adrodd y breintiau a
elbynnir i'r ffyddloniaid hygred dan yr oruch-
wiliacth brefermol, y mae yn eu hadrodd yn yr
ūn a'r un rhyw eiriau ar a arferodd yr Arglwydd
wrth wneuthur y cyfammod ac Abraham.

*36. Mi a fyddaf iddynt hwy yn Dduw, a hwy a
fyddant i minnau yn bobl."* Heb. viii. 10. Wrth
gynharu y traethiadau hyn ynghyd, y mae'n
eglor, bod y cyfammod a wnaethpwyd ac
Abraham, ac i'w bŵd, gwedi ei gadarnhau a'i
sefydlu hefyd i'w holl blant genhedlig ef, ac
i'w Hŷd hwythau o genhedlaeth i genhedlaeth.

Ymhellach, fe a ymddengys, mai yr ūn
cyfammod yr ydym ni Grifftionogion yn awr
dano, a'r cyfammod hwnnw a wnaethpwyd ac
Abraham, oddi yma, fef, bod y cenhedloedd
crediniol yn cael eu cyffelybu i olew-wyddden
wylt a impiwyd i mewn i'r ŵir olew-wyddden,
hynny yw, Bod y cenhedloedd crediniol yn
cael eu derbyn i mewn i'r un cyfammod a
wnaethpwyd ac Abraham. Ymrefymmiad yr
Apostol yw hyn, "O's rhai o'r canghennau a
dorrwyd ymaith, a thydi yn olew-wyddden-wylt a
impiwyd i mewn yn eu plith hwy, ac a'th wnaeth-
pwyd yn gyfrannog o'r gwneiddyn ac o fraster yr
olew-wyddden." Rhuf. xi. 17. Wrth yr olew-
wydden-wylt y mae i ni ddeall y Cenhedloedd:
ac wrth fod yr olew-wyddden-wylt yn cael eu
himpio i mewn yn eu plith hwy, fef ymhlith
yr Iuddewon, y mae i ni ddeall, bod y Cenhed-
loedd

Yn ymddengys ym
loedd crediniol yn cael eu derbyn i mewn i'r
ŷn gyfammob ac eglwys a'r Iuddewon. Ac
wrth eu bod hwy yn cael eu gwneuthur yn
gyfrannog o'r gwreiddyn ac o'r ffrasder yr olew-
wydden y mae i ni ddeall, bod y cenhedloedd
a'r eu cred yng Nghrist, yn cael eu gwneuthur
yn gyfrannogion o'r Addewidion a wnaeth-
pwyd i'r tadau, ac o freintiau ysprydol yr
eglwys Iuddewaidd. Y mae hyn yn dangos
yn dra eglur, mai yr ŷn cyfammob yr ydym
ni yn awr dano, ac a wnaethpwyd gynt ac
Abraham.

2. Fe a ymddengys, Bod yr addewid gy-
fammobol a wnaeth Duw ac *Abraham* yn cyn-
nwys ynddi y Swm a'r Sylwedd o holl
addewidion yr Efengyl, wrth eiriau eglur yr
Apostol Paul, "Duw a rag-efangylodd *Abra-
ham*, gan ddywedyd, ynot i y benditbir yr holl
genhedloedd." Gal. iii. 8. Pan wnaeth Duw
yr addewid hon, efe a rag-efangylodd, neu a
bregethodd yr Efengyl, ac efe a'i pregethodd
hi mewn golygiad attom ni y cenhedloedd,
a'r ein derbyniad i mewn i deyrnas Dduw,
megis ac yr ydym ni yn awr drwy ffydd yng
Nghrist. Yn ganlynol yntau, yr Efengyl
fy'n cael ei phregethu yn awr i ni, ac fy'n
cynnwys ynddi yr holl addewidion, i ba rai y
mae gennym ni hawl iddynt drwy ffydd, yr
ŷn mewn Sylwedd ydyw a'r cyfammob a
wnaethpwyd ac *Abraham*. Ond yr oedd yr
addewidion a wnaethpwyd i *Abraham* yn cyn-
nwys

nwys ynddynt ei *bâd babanol* ef, ac a gawfant eu *Selio* yn ganlynol drwy *Enwaediad*. Oddi yma y canlyn am hynny bod yr ūn addewidion yn cyrraedd at, ac yn cynnwys ynddynt *bâd babanol* y ffyddloniad dan yr *Efengyl*, a'u bod yn cael eu sefydlu iddynt drwy *Fedydd*, ein *Henwaediad Efangylaidd* ni. Canys gan fod yr addewidion yn ūn mewn *Sylwedd*, mewn arwyddocâd ac mewn helaethrwydd, y mae'n ddiau, nad oes reswm yn y byd a ellir roddi, pahan na dylent fod yr ūn yn y modd o'u cymhwysiad drwy arwydd sacramentaidd?

3. Y mae arnaf, yn nefaf, brofi, bod *Hâd Abraham*, i ba rai, yn gyftal ac iddo et ei hunan, y cafodd yr addewid ugoneddus ei gwneuthur yn cynnwys ynddi holl bobl cyfammodol Duw, *Cenhedloedd* yn gyftal ac *luddewon*, *Babanod* yn gyftal a *dynion mewn oedran* hyd ddiwedd amser. Hyn yn wir y mae'r Apostol eisoes wedi ei wneuthur i'm llaw yn Rhuf. iv. 16. "*Fel y byddai yr addewid yn sicr i'r holl bâd, nid yn unig i'r bwn fydd o'r ddeddf, (nid yn unig i'r rhan hynny o hiliogaeth Abraham o osodwyd dan oruchwyliaeth y ddeddf luddewig) ond befyd i'r bwn (yr hâd cenhedlig) fydd o ffydd Abraham, yr bwn yw ein tad ni oll. Fel y byddai efe yn dad pawb a gredent yn y dienwaediad fel y cyfrifid cyfiawnder iddynt bwythau befyd.*" adn. 11. Eilwaith, "O's eiddo Crist ydych, yna *bâd Abraham* ydych,

ac

at etifeddion yn ol yr addewid" Gal. iii. 19.
 O'r ysgrythyrau hyn y mae'n eglur, bod y
 credinwyr cenhedlig yn *bâd Abraham* yn gyftal
 ai hiliogaeth naturiol ef. Bod y naill yn
 etifeddion yr addewid a wnaethpwyd ag *Abra-*
ham yn gyftal a'r llall. Bod y ddau yn hâd
Abraham, ac yn bobl gyfammodol Duw.
 Yn ddilynol, bod yr addewid sy'n cynnwys
bâd babanol yr ùn, yn cynnwys *bâd babanol* y
 llall: a bod gan y ddau gyftal hawl a'u gilydd
 i arwydd y cyfammod. Fe gafodd yr arwydd
 hon ei gweinidogaethu i hâd babanol *Abra-*
ham drwy *Enwaediad*: Ac onid yw *Bedydd*
 dan yr Efengyl yr ùn ac oedd *Enwaediad* dan
 y gyfraith? Onid ydyw y ddau yn gosod
 allan ein llygredd naturiol ni? ein hangen ni
 o GRIST? ac o'n derbyniad i'w Eglwys ef?
 Pa reswm gan hynny a ellir roddi, paham nâ's
 câ plant bychain dynion crediniol eu derbyn i
 mewn i gyfammod â Duw drwy *Fedydd*, yr ùn
 modd ac yr oedd plant bychain yr *Iuddewon*
 yn cael eu derbyn drwy *Enwaediad*?

Oddi yma yr ymddengys mai y cyfammod
Gras, oedd y cyfammod a wnaethpwyd ac
Abraham, oddi wrth eglur dystiolaeth yr yf-
 grythur. Bod yr addewid a wnaethpwyd
 iddo ef yn cynnwys ynddi yr holl adewidion
 Efangylaidd a roddwyd i bobl gyfammodol
 Duw dan y Testament Newydd. Ac yn ddi-
 lynol yn cynnwys ynddi *bâd babanol* y crediniol
 dan bob un o'r ddau oruchwiliaeth. Bod hâd

John Jones

Abraham yn cynnwys *Iuddewon* a *Cbenbedloedd* crediniol, ynghyd a'u plant hyd ddiwedd y byd. A bod *Bedydd* yn awr dan yr *Efengyl* yn arwydd y cyfammod, megis ac yr oedd *Enwaediad* dan y gyfraith. Y canlyniad sy'n dylis yn naturiol oddi yma yw, Bod hawl plant bychain gwedi ei Sylfaenu ar y cyfammod *Gras*, ar helaethrwydd addewidion y cyfammod, ac ar freintiau cyffredin *bâd Abraham*. O's yr ūn, gan hynny yw'r cyfammod, O's yr un yw'r addewidion, O's yr un yw'r breintiau. Yna eglur yw fod gan blant bychain Crist'nogion yr ūn *hawl* i gael eu derbyn i gyfammod a Duw, ac i *Fedydd*; ac a oedd gan blant bychain yr *Iuddewon* i gyfammod a Duw ac *Enwaediad*.

O's cafodd y fraint hon erioed ei chaniattau i blant bychain, fel mae'n eglur iddi gael ei chaniattau, Gen. xxvii. 10, 12. Braint ydyw fydd byth yn parhau, ac fydd yr awr hon mewn llawn grym; o's nas cafodd mo'i galw yn ôl. Ond ni's cafodd na'r cyfammod, na'r fraint hon, erioed mo'i galw yn ôl, gan nad yw, na'r galwad mohoni yn ôl, na chymmaint a chysgod o hynny yn ymddangos yn holl llyfr Duw.

Yn awr, Pa un o'r pyngciau hyn a ellir eu gwadu? A fyn neb rhyw ūn haeru, bod yr hên fraint hon gwedi ei galw yn ôl. Dangosodd ym mha fan yn yr *Efengyl* y mas hi yn cael ei

ei galw yn ol? ac fe roddir y pwynt i fynu. Nid oes na'r galwad mo honi yn ol, nag unrhyw beth gyffelyb iddo yn yr holl ysgrythurau sanctaidd. (Gal. iii. 15, 16.)

Yn y gwrthwyneb, Peth afresymmol fyddai i feddwl, i Grift Iesu ddyfod i ddiddymmu a thorri ymaith freintiau'r Eglwys mewn unrhyw achos pwy bynnag, ac i dafu plant bychain rhieni crediniol allan o gyfammod Duw, y rhai cyn hynny oeddynt yn cael eu derbyn i mewn iddo.

Pan ddaeth CRIST i'r byd ni niwidiodd efe'r cyfammod, ond fe welodd yn ddâ i ofod heibio *Enwaediad*, ac ordeinio *Bedydd*, fel y modd o dderbyniad i mewn iddo, yn ei lê ef. Ac er iddo ofod heibio *Enwaediad*, ni ddarfu iddo na dileu, nac mewn ũn modd i gyfnewid y cyfammod eu hunan; o blegid nid oedd *Enwaediad* ũn rhan o'r cyfammod, ond yn unig yr arwydd o hono; ac fe allasai arwydd newydd gael ei hordeinio heb y cyfnewid lleiaf yn y cyfammod ei hun.

II.

Mi gaf yn nefaf, ofod gar eich bron, ym mha fodd, yr oedd yr achos o fedyddio *Babonod*, neu rai bychain yn sefyll cyn, ac yng hylch yr amser y daeth Crist Iesu i'r byd. Pan ddaeth ein Iachawdwr i'r byd, yr oedd

bedyddio Plant bychain yn beth mo'r wybodol, arferol a chynnesin yn nerbyniad *Profelytiaid* i mewn i'r Eglwys *Iuddewaid*, fel nad oedd dim ymron yn fwy hyfbys a chynnesin. Yr oedd hi yn ddefod ac yn arfer ym mhlith yr *Iuddewon* (fel y maent hwy eu hunain yn tyfio) i *Fedyddio* yn gyftal ac i enwaedu pob rhyw *Brofelyt*, a ddelai drwodd attynt hwy oddiwrth y cenhedloedd oddi amgylch: Ac o's byddai gan y cyfryw ūn blant bychain newydd eni, yr oeddynt hwy, ar ddymuniad eu tād, yn yr ūn modd yn cael eu *bedyddio*, eu *benwaedu*, a'u derbyn fel *Profelytiaid*. Ac un sail o hyn oedd, cyfrif o honynt holl ddynolryw, heblaw hwynt hwy eu hunain, mewn cyflwr o aflendid: ac am hynny yn anaddus o gael eu derbyn i'w cyfammod hwy heb *Fedydd*, i arwyddocau eu glanhâd hwy oddiwrth eu aflendid. Heblaw hyn, yr oeddynt o'r farn, i *Foses* yn Num. xv. 15. orchymyn hyn. *Yr un ddeddf fydd i chwî o'r dyrfa, ac i'r ymdeitbydd dieithr: deddf dragywyddol yw trwy eich cenhedlaethau, megis yr ydych chwî, felly y bydd y dieithr ger bron yr Arglwydd.*

Y mae y ddefod a'r arfer hon yn cael ei gosod allan yn dra-helaeth yn llyfrau ac Ysgrifenniadau amryw o'r gwir doetha, a mwya enwog ym mhlith yr *Iuddewon*. Ac yn enwedig gyd â,

Maimonides, Isuri bia. Cap. 13, 14.

Yn ol adroddi'r Israeliad eu hunain fyned dan

dan gyfammod â Duw, drwy *Enwaediad*,
Bedydd ac *Aberth*, y mae yn mynegi fal hyn:

"Ym mhob oes pan fo *Ethnic* (neu un digred) yn ddymuniol o fyned dan y cyfammod, ac o gasglu ei hunan dan adenydd mawrhydi Duw, a chymmeryd arno iau y gyfraith; y mae'n rhaid iddo gael ei *enwaedu*, ei *fedyddio*, a dwyn *Aberth*. Fel y mae'n 'sgri-fennedig. *Megis yr ydych chwi, felly y bydd y dieithr*, Num. xv. 15. Ym mha fodd ydych chwi? Drwy *Enwaediad*, *Bedydd*, ac *Aberth*: felly hefyd y dieithr (neu'r Profelyt) dros yr holl genhedlaethau, drwy *Enwaediad*, *Bedydd* ac *Aberth*."

Y mae y *Talmud* yn mynegi yr ūn peth, ynghylch derbyn *Profelytiaid* drwy *Fedydd*.

- *Talmud Babylon mafs: Jevamoth. fol. 47.*

"Pan yr ydys yn derbyn *Profelyt*, y mae'n rhaid enwaedu arno, ac yna, pan y mae gwedi iachau (o glwyf yr enwaediad) y maent yn ei *fedyddio* ef yngŵydd dau o wir doethion, gan ddywedyd, *Wele y mae e'n Israeliad ym mhob peth*."

Y mae eu llyfrau hwy yn llefaru am y *Bedydd* hwn fel yn beth llwyr angenrheidiol; ac yn ordinhâd, heb ba ūn nid oedd i neb gael ei gyfrif yn *Profelyt*.

Y mae eu Llyfrau hwy

Ge-

Gemara Babylon, at Tit. Jabimoth, Cap. 4.

" Nid yw ef ddim yn *Brofelyt* oddieithr enwaedu arno, a'u *fedyddio*, ac oni fydd wedi ei *fedyddio*, y mae'n parhau yn ddigred ac yn Bagan."

O's digwyddai fod gan y cyfryw *Brofelyt*, a ddaeth drwodd o'r grefydd *Iuddewig*, ac a gafodd ei *fedyddio* iddi, neb rhyw blant bychain yr amser hwnnw gwedi eu geni iddo; yr oeddynt hwythau hefyd, ar ddymuniad eu tâd, yn cael enwaedu arnynt a'u *Bedyddio* a'u derbyn fel *Prosfelytiaid*. Nid oeddyd yn edrych ar anallu y plentyn i ateb drosto ei hunan yn unrhyw rwystr i'w dderbyn ef i'r cyfammod; ond yr oeddi yn cyfrif bod dymuniad y Tâd yn ddigon i gyfiawnhau ei dderbyniad ef."

Gemara Babylon Chetaboth, Cap. 1. Fol. 11.

" O's gyd â Phrosfelyt y gwnair ei feibion a'i ferched yn *Brosfelytiaid*, y mae'r hyn a wna'r Tâd yn troi i'w bùdd a'i daioni hwynt."

Gwelwch *Ainsworth* ar Gen. xvii. Dr *Hammond* ar Fathew iii. 19. Ioan iii. Dr. *Leight-foot*. Hor. Heb. a Math. iii. a Ioan iii.

Y mae y tyftiolaethau uchod yn gosod allan, bod bedyddio plant bychain yn ddefod mor gyn-

Ellis Jones

gynnefin a hyfyps yn yr achos o dderbyniad
Profelytiad i'r Eglwys *Iuddewiaidd*, ar nad
 oedd ymron ddim yn fwy cynnefin a hyfyps
 yn amser ein Iachawdwr, a chyn hynny.

III.

Ni gawn dafu rhai ystyriaethau a'r draeth-
 iadau ein Iachawdwr, mewn berthynas i *Blant*
bychain ac i *Fedydd*, er cael mynegaeth pa ũn
 ai cauodd efe hwynt allan o gyfammod Duw,
 ai na ddô.

Oddiwrth yr hyn a nodwyd o'r blaen, y
 mae'n eglur fod gan blant bychain hawl i gael
 eu derbyn mewn cyfammod â Duw, oddiwrth
 orchymyn pendant Duw i *Abraham*, Gen.
 xvii. Gadewch i ni yn awr ymosyn, Pa ũn
 a'i cauodd CRIST hwynt allan. Yn Math.
 xix. 13, 14. yr y'm yn cael hanes, i rai ddwyn
Plant bychain at Grist, fel y rboddai ei ddwyllaw
 arnynt, ac y gweddïau.

Y mae'r Disgyblion yn eu ceryddu am hyn.
Ar disgyblion a'u ceryddodd hwynt. Ar Iesu
pan welodd bynny a fu anfoddlon, Mark x. 14.
Ac a ddywedodd wrthynt, Gadewch i blant
bychain ddysod attafi, ac na waberddwch iddyn.
Canys eiddo y cyfryw rai yw teyrnas Dawd. Ac
 efe a'u cymmerodd hwy yn ei freichiau, ac a roddes
 ei ddwyllaw arnynt, ac a'u bendithiodd. Mark x.
 16. Nid oes yma mor argoel lleiaf bod Crist yn

can

Iau plant bychain allan o'r cyfammod; ond yn
 bytrach, y mae yma anwyltra a thynnerwch
 mawr yn cael ei ddangos ganddo ef tu ag at-
 tynt. Wrth fod y plant yma yn cael eu galw
 yn *rai bychain*, ac wrth fod CRIST yn eu cym-
 meryd hwy yn ei *freichiau*; ni allwn ddeall,
 mai plant oeddynt, heb ddyfod mewn oedran
 a ddeall; ac nid plant oeddynt a ddygpwyd
 atto, i gael ei iachau oddi wrth neb clefydon
 corphorol, oblegid yna ni fuasai y disgyblion
 yn eu gwahardd hwynt. Ond eu dwyn atto
 efe a wnaethpwyd fel y byddai iddo eu ben-
 dithio a gweddio drostynt. Yr hyn sy'n dan-
 gos eu bod yn gyfaddas o fendithion ysbrydol,
 ac y gallant dderbyn bûdd oddiwrth weddïau.

Oddiwrth y rheswm y mae CRIST yn roddi,
 am adael plant bychain ddyfod atto efe, fef
 yw hynny, mai *eiddo y cyfryw rai yw teyrnas*
Dduw. Y mae'n ymddangos, bod rhyw beth
 mewn plant bychain, paham nâ's dylent gael
 eu gwahardd i ddyfod at GRIST, heb eu bod
 hwy yn siamplau o oftyngeiddrwydd, oblegid
 eu bod hwy gymmaint felly, pan nad ydynt
 yn dyfod, a phan y maent yn dyfod. Yn awr
 beth a ddichon hynny fod, ond eu cyfaddas-
 rwydd hwy i gael eu rheullduo a'u cyflwyno
 yn ifaingc i wasanaeth Duw, ac i fyned dan
 gyfammod ag ef drwy foddion o'u ordeiniad
 eu hun i'r diben hynny. Ac o's eiddo y cyf-
 ryw yw *teyrnas Dduw*; O's ydyw plant by-
 chain yn addas o deyrnas Dduw, y maent yn
 ddïau yn addas o *Fedydd*, yr hon yw'r arwydd
 apwyntiedig o'u derbyniad i mewn. *Hol.*

(24)
Hol. Paham na ddarfu CRIST mo'i bedyddio hwy, neu orchymyn i'w ddisgyblion wneuthur felly?

Att. 1. Oblegid nad oedd *Bedydd Crist* nogol etto gwedi ei ordeinio. Gwedi i Crist Iesu gyfodi o feirw, a phan mae pob awdurdod yn y nef a'r ddaear yn cael ei roddi iddo, y mae Bedydd Crist nogol yn cael ei ordeinio. Mat. xxviii. 19.

2. Oblegid nad oedd rhieni y plant bychain hynny yn credu yng NGHRIST, ac wedi cael eu bedyddio; canys *Iuddewon* oeddynt, ac nid oedd nac arferol, na chymmwys, nac yn gytunol a'r addewid, i fedyddio plant bychain, cyn y byddai i'w rhieni gael eu bedyddio.

Yn ol i'n Iachawdwr gyfodi oddiwrth y meirw, y mae'n rhoddi awdurdod i'w Apostolion fyned a disgyblïo'r holl genhedloedd, gan eu *bedyddio* hwy. *A'r Iesu a lefarodd wrthynt, gan ddyweyd, Rhoddwyd i mi bob awdurdod yn y nef, ac ar y ddaear; Ewch gan bynnu a dysgwch (disgyblwch) yr holl genhedloedd, gan eu bedyddio hwy yn enw'r Tad, a'r Mab, a'r Ysbryd Glân, gan ddyfsgu iddynt gadw pob peth a orchymynais i chi; Mat xxviii. 18, 19, 20.* Nid oes yma mo'r Sôn lleiaf am gadw allan blant bychain o'r cyfammod, ac o Fedydd. Y gorchymyn yw, i ddisgyblïo'r holl

Amos 8

holl genhedloedd, gan eu *bedyddio* hwy. *Gan ddyfgu iddynt gadau pob peth a orchymynais i chwi.*

Beth a oedd efe wedi gorchymyn iddynt i ddyfgu? A'i dyfgu iddynt fod y cyfammod a'i addewidion fel yr oedd yn rhedeg gynt i'r ffydfloniaid a'u had, wedi ei ddiiddymmu? Nid y cyfryw beth. Beth gan hynny a orchymynodd CRIST i'r Apostolion dyfgu?

Dyfgu iddynt gadau pob peth a orchymynais i chwi. Beth a oedd efe gweai gorchymyn iddynt? Un peth a orchymynasai CRIST iddynt, oedd; *I ddadplant bychain ddyfod atto ef, ac na wabarddent hwynt, oblegid mai eiddo y cyfryw rai yw teyrnas nesoedd, Mat. xix. 14.* Am hynny, y *lawdurdod* iddynt hwy oedd, i dderbyn plant bychain, gyd â'u rhieni i deyrnas ac i glwys weledig CRIST. Canys o's ydoedd raid i'r Apostolion ddyfgu'r holl bethau a orchymynodd CRIST iddynt, yna rhaid oedd dyfgu a mynnai CRIST i blant bychain ddyfod atto efe, a bod ei deyrnas ef yn eiddo y cyfryw rai. Gan hynny, pan ddywedodd CRIST, *Ewch a dilygybiwch yr holl genhedloedd*, rhaid yw ei ddeall ef yn yr un helaethder a o'e'r arferol o wneuthur o'r blaen, sef derbyn y plant gyd â'u rhieni i'r cyfammod.

Gellir sylwi ym mhellach, pan rhoddir gorchymyn mewn cyn lleied eiriau a'r rhai'n, heb unrhyw gyfarwyddid eglur, beth a wnaent hwy

hwy a phlant bychain y sawl a ddelai'n *Bro-
selytiad*, yr ystyr mwyaf naturiol yw, y dylent
wneuthur yn yr ūn modd ac yr arferent hwy,
a'r Eglwys yr oeddynt o honi i wneuthur bob
amser o'r blaen. Pe byddai i weidog gael
ei danfon at ryw genedl *Baganaidd*, a gor-
chymyn yn cael ei reddi iddo gan *Eglwys
Loegr*, fyned a throi y genedl honno i'r
ffydd, a'u bedyddio; efe a wyddai heb ofyn ūn
gwestiwn, y dylai efe fedyddio plant bychain
y cyfryw rieni, (y rhai ar ol i'r cyfryw rieni eu
hunain droi a chredu) a'u dygent i gael eu
bedyddio. O herwydd ei fod e'n gwybod yn
dda, mai hynny oedd meddwl ac arfer yr
Eglwys a'i danfonodd. Mewn cyffelyb fodd,
pan gafodd yr Apostolion eu danfon allan at y
Cenhedloedd *paganaidd* gyda'r commisiwn hwn.
*Ewch a disgwch (disgybliwch) yr holl genhedloedd,
gan eu bedyddio hwy yn Enw'r Tad, a'r Mab a'r
Ysbryd Glân.* Pan ddaethai achos plant by-
chain y dychweledigion crediniol gar eu bron
hwy, Beth allasent hwy feddwl yn amgenach,
a bod rhaid iddynt wneuthur a hwynt megis
ac yr oedd yn arferol o gael ei wneuthur yn yr
Eglwys honno ym mha un yr oeddynt hwy yn
byw, sef eu bedyddio hwy.

Pe buasai *Bedydd*, neu fedyddio Babanod,
yn beth newydd, ac yn ddi-sôn am dano hyd
ddyfodiad *Ioan Fedyddiwr*, megis ac yr oedd
Enwaediad hyd pan appwyntiodd Duw ef i
Abraham, fe fuasai yn ddilai orchymyn pendant
yn

i'r grefydd *Iddewaidd*. Am y pethau neillduol a oedd yn perthyn iddo, megis y ffurf, a'r *modd o fedyddio*, yr *oedran*, ar *cyffelyb*, nid oedd raid wrth reol neillduol, oblegid eu bod drwy'r arferiad cyffredin o honynt o'r blaen yn ddigonol hyfys i'r dynion mwyaf anwybodus.

O'r tu arall, Pe nad meddwl CRIST fuasai ar i blant bychain gael eu bedyddio, yr oedd yn gofyn iddo roddi gwahardd goleu ac eglur, na byddai iddynt gael eu *bedyddio*. Canys, Gan ei fod yn beth cyffredinol o'r blaen i holl genedl yr *Iddewon* fedyddio plant bychain wrth dderbyn eu rhieni yn *Brofelytiaid*. Pe meddwl CRIST fuasai ar i'r ddefod a'r drefn honno gael eu diddymmu, y mae'n rhesymol i feddwl y buasai yn ei wahardd ef. Y mae am hynny, ddistawrwydd CRIST, a distawrwydd yr Ysgrythur yn y matter yma, yn cadarnhau ac yn sefydlu Bedydd plant bychain dros fŷth.

IV.

Gadewch i ni yn nefaf ystyried rhai o bregethau, ac ymadroddion yr Apostolion; Pa ūn a oes mynegaeth ynddynt hwy, fod plant bychain yn cael eu cau allan o'r cyfammod?

Y mae'n 'sgrifennedig, a hynny, yn y bregeth

April 24 (26)

beth gyhoeddus gyntaf, a bregethwyd gan
neb o'r Apostolion ar ol adgyfodiad Crist.
I Bedr sefyll i fynu gyd a'r ūn ar ddeg, a llefaru
y geiriau nodedig yma: Edifarbewch a be-
dyddier pob ūn o honoch yn enw Iesu Grist;—
canyys i chwi y mae yr addewid ac i'ch plant.
Dyma Fedydd yn cael ei sefydlu, a dyma'r
Apostol yn tyftio bod yr addewid yn perthynu
i blant yn gyftal ac i'w rhieni. — [Yr
addewid fydd i chwi, ac i'ch plant.] Yr oedd
Pedr wrth bregethu i'r bobl, yn profi, fod
Iesu o Nazareth yr hwn a groeshoeliasant hwy,
yn Arglwydd, ac yn Grist, ac iddynt bechu
yn ddirfawr drwy ei groeshoelio ef. Aēt. ii.
36. Hwythau wrth glywed hyn, yn dwys
bigo yn eu calon, ac yn llefain allan wrth yr
Apostolion. *Ha wŷr frodyr, beth a wnawn*
ni? A'r hyn y mae'r Apostol Pedr yn llefaru
wrthynt. Edifarbewch a bedyddier pob ūn o
honoch yn enw Iesu Grist er maddeuant pechodau,
a chwi a dderbyniwch ddawn yr Ysbryd Glân,
canyys i chwi y mae'r addewid ac i'ch plant, ac i
bawb ymbell, cynnifer ac a alwyo yr Arglwydd ein
Duw ni atto, Aēt. ii. 38, 39.

Y mae'n deilwng o sylw, i'r bregeth hon
gael ei llefaru, nid yn unig wrth Iddewon, ond
wrth Broselytiaid, neu ddychweledigion o'r
cenhedloedd hefyd, sef i'r hâd naturiol ac i'r
aelodau impiedig. Aēt. ii. 10. Ac yn ddi-
lynol, bod gan genhedloedd crediniol gyftal hawl
yn yr addewid, ac fy gyd a'r Iddewon; ai bod

Canigaelatthi fydd etto tra
am tani

yn cynnwys eu plant bychain hwy yn gyftal
 phlant bychain yr *Iddewon*. I *cbwi* y mae'r
addewid ac i'w plant ac i barwb ym mhell. Wrth
 y pwys y mae'r Apostol yma yn ofod ar y gair
Addewid, y mae i ni ddeall ei fod e'n ei arferu
 mewn ffordd o ragoriaeth, a gwahaniaeth
 oddiwrth addewidion eraill. Ond pa addewid
 yw hon y mae'r Apostol yn enwi, fôd iddynt
 hwy ac i'w plant? Yr addewid gyfammodol
 a wnaeth Duw ac *Abraham* ydyw. Hyn y
 mae efe yn cyfeirio atto, ac yn eglurhau yn ei
 bregeth nefaf, gan ddywedyd, *Cbwychi ydych*
blant y cyfammod, yr hwn a wnaeth Duw a'n
Tadau ni, gan ddywedyd wrth Abraham, Ac yn
dy bôd di y bendithir boll dylwythau'r ddaear,
Act. iii. 25. Cymharwch Act. ii. 39 a Gal.
iii. 17, 29. Yr hyn y mae'r Apostol mewn ūn
 bregeth yn ei alw yn *addewid*, y mae efe yn y
 llall yn ei alw yn *gyfammod*, yr hwn a wnaeth
 Duw a'r Tadau, sef ac *Abraham*, &c. Y
 mae'r Apostol yn y ddau le hyn, sef Act.
 ii. 39. a'r iii. 25. yn gosod ger ein bron ni,
 hanes o alwad y cenhedloedd i gyfammod
Abraham â'i ragorfreintiau. Ac er nad oedd-
 ynt hwy yn blant naturiol corph *Abraham*,
 etto gan eu bod hwy yn blant cyfammodol
Abraham, y mae'r addewid yn perthyn iddynt
 hwy, ac i'w plant. Ac y mae'r Apostol yn
 ei phregethu hi felly, eu hannog hwy i edifar-
 hau, ac i'w bedyddio. Gan fod gyd â phlant
 ynte, gyftal hawl i'r cyfammod, ac fydd gyd
 â'u rhieni, y mae ganddynt gyftal hawl i gael
 eu *bedyddio* ac fydd gyd â'u rhieni.

A ellir barnu wrth y bregeth gyntaf hon o'r Apostolion fod ganddynt awdurdod i fwrw plant bychain allan? y maent yn eglur yn cynnwys plant bychain gyd â'u rhieni yn yr addewid; Ac, ai trwy eu cynnwys hwy i mewn, yw'r modd o'u cau hwy allan?

Y mae'r Apostol Paul yn mynegi, bod Bedydd yn ddefod o dderbyn Crist'nogion i'r cyfammod, megis ac yr oedd *Enwaediad* i'r Iddewon. Pan mae'n dweid, *Ein bod gwedi ein benwaedu Yngbrist, ac enwaediad nid o waith llaw, wedi diosg corph pechodau y enawd, yn enwaediad. Crist wedi ein cyd-gladdu ac ef yn y Bedydd*, Col. ii. 11, 12. Wrth *enwaediad* nid o waith llaw, ac wrth *enwaediad* Crist, yn y fan hon, y mae i ni ddeall yr *enwaediad* a ordeiniodd Crist, sef Bedydd. A hyn y mae'n amlygu yn y geiriau nesaf, *wedi ein cyd-gladdu ac ef yn y Bedydd*.—Y peth y mae'r Apostol yma yn fynegi yw, Bod Bedydd wedi ei ordeinio yn lle *enwaediad*. A chan ei fod felly, fe ellir casglu oddi yma, bod Bedydd yn Ordinhâd o drefniad Crist er derbyn plant bychain rhieni crediniol i gyfammod â Duw, megis ac yr oedd *Enwaediad* o'r blaen i dderbyn plant bychain yr Iddewon, canys pe na buasai felly, fe fuasai gwâg le mawr mewn Crist'nogrwydd. Pe na buasai gan blant bychain Crist'nogion, neb arwydd neu ddefod, trwy ba ũn, yr oedd iddynt gael eu derbyn i gyfammod â Duw, fe allasai'r Iddewon bledio rhagoriaeth uwch-law

law y Cristion: ac fe fuafai eu gwrthddadl hwy
mewn perthynas i'r angenrheidrwydd o'r en-
waediad fod yn ddâ, mewn golygiad i blant
bychain; gan nad oedd ganddynt neb ddefod
arall drwy ba ûn y gallatent fyned dan gy-
fammmod; ac felly hwy fuasent yn parhau
gymmaint estroniaid i'r Eglwys, i'r cyfam-
modau, a'r addewidion, ac oedd y cenhed-
loedd; a hyn fe fuafai'r *lddewon* yn ddilai
gymmeryd mantais o hono, i haeru, er gwa-
radwydd a farhâd i Grist'nogrwydd, pe caw-
sent gyfle.

Ym mhellach y mae'r Apostol *Paul* yn
gwirio (mewn achos llê y gallasai hawl gy-
fammmodol plant bychain tod yn amheus) bod
y plant yn *Sanſtaidd*, lle nid oedd ond ûn o'r
rhieni yn unig yn Gristion; sef yw hynny, y
genir hwynt i Hawl o gael eu derbyn yn
aelodau o'r Eglwys Grist'nogol, ac yn ddi-
lynol yn addas o *Fedydd*. Yr achos oedd hyn,
Pan oedd naill a'i 'r gŵr, neu'r wraig yn ddi-
gred, a'r llall yn Gristion, fe allai y Cristion
fod yn anfoddlon i gŷd-fyw a'r digred, o
ffansi, y byddai cydfyw yn y modd hynny
o niwaid i hawl gyfammmodol a breintiau
Crist'nogol ei hâd ef. Y mae'r Apostol yn
atseb drwy ddweid, nad rhaid iddo flino mo'i
hunan a'r y cyfrif hynny. Oblegid bod y
gwr digred wedi ei *Sanſteiddio*, neu'n cael ei
gyfrif fel Cristion mewn perthynas i'w hâd,
trwy y wraig. A'r wraig ddigred yn yr un
modd

And so he said

modd a sancteiddir drwy y gwr. Pe amgen; aflan yn ddiau a fyddai eich plant, neu yng nghyflwr Paganaid fyddent, yn estroniad i gyfammod Duw. *Eitbr yn awr sanctaidd ydynt*, yn gymmaint a'u geni hwynt i hawl o gael eu derbyn yn aelodau o'r Eglwys Crist'nogol. 1 Cor. vii. 14. *Y gwr digred a sancteiddir trwy y wraig, a'r wraig digred a sancteiddir trwy y gwr; pe amgen, aflan yn ddiau a fyddai eich plant, eitbr yn awr sanctaidd ydynt.* Nid yw'r Apostol ddim yn ddweid, *pe amgen, Bastardiaid* fyddai eich plant, ond y maent yn awr yn gyfreithlon, ond *pe amgen aflan* fyddent, h. y. Plant Paganaid, ddim mo gael eu cyfrif fel hâd sanctaidd, ac am hynny, ddim mo gael eu derbyn mewn cyfammod â Duw, fel yn perthynu i'w bobl sanctaidd ef.

Ni allwn am hynny ymresymmu yn y modd yma.

Ni allwn am hynny ymresymmu

O's oedd i'r hâd sanctaidd ym mhlith yr Iddewon gael enwaedu arnynt, a thrwy hynny eu dwyn mewn cyfammod â Duw, oblegid eu bod gwedi eu geni yn sanctaidd; canys o's sanctaidd yw y gwreiddyn, y mae y cangbennau felly bfyd. Rhuf. xi. 16. Yna, drwy y cyffelyb reswm, fe ddylai hâd Crist'nogion gael eu dwyn i Fedydd, a thrwy hynny gael eu derbyn i gyfammod â Duw; a'u gwneuthur yn aelodau o'r Eglwys Crist'nogol, gan eu bod hwythau yn cael eu geni yn

and the word of the Lord came
into me saying John 8:12

Sanctaidd. Yn awr, medd yr Apostol, gan eu bod yn cael eu geni o rieni Crist'nogol, *Sanctaidd ydynt.* Yr ystyr yw, y maent yn addas o gael eu derbyn mewn cyfammod â Duw, ac yn ddilynol i *Fedydd*, yr hwn yw'r arwydd o hono. Yn gyttunol a hyn yr y'm yn darllain bod yr Apostolion yn bedyddio teuluoedd cyfain. Y mae *Paul yn bedyddio Lydia a'i theulu*, Act. xvi. 14, 15. Y mae'n bedyddio *Ceidwad y carchar, a'i eiddo oll yn y man*, Act. xvi. 32, 33. Y mae'n mynegi iddo fedyddio hefyd *Dylwyth Stephanas*, 1 Cor. i. 16. Y mae'n debygol iawn bod plant bychain mewn rhai o'r teuluoedd hyn, ac y mae'n anghyffredin ddieithr os nad oeddynt.

V.

Mi gaf ymofyn, Beth oedd arferiad yr Eglwys Crist'nogol, a pheth yw'r hanes y mae y Prif Crist'nogion yn roddi, mewn perthynas i Fedyddio Plant bychain ar ol amser yr Apostolion.

Y sawl oeddynt yn byw, yn yr oes nesaf at yr Apostolion, y rhei'ny yn ddilalai oedd fwya tebygol i wybod meddwl Crist a'r Apostolion oreu. Ac o's yw'r hanes y maent hwy yn roddi, yn mynegi, mai eu harferiad hwy oedd bedyddio plant bychain; yna y mae'n ddi-ddadl, mai meddwl Crist a'i Apostolion oedd, ar iddynt gael eu bedyddio.

*and the word of the Lord
came unto me*

Y mae *Ireneus*, gŵr enwog a duwiol yn y Brif-Eglwys, wrth fiarad am Grist, yn mynegi. "Efe a ddaeth i gadw pawb trwyddo ei hŷn, Pawb yr ŵi'n meddwl y fy'n cael eu *bail-eni* (bedyddio) trwyddo ef i Dduw. *Babanod*,—rhai bychain—a phlant—a Dynion mewn oedran. (Efe a aeth am hynny trwy amryw oedran.) Am *Fabanod* efe a wnaethpwyd yn *Faban*, gan sancteiddio *Babanod*," Fe gafodd y gŵr duwiol hwn ei eni bedair blynedd cyn marwolaeth yr Apostol *Ioan*. Yr oedd am hynny yn ammhofibl i'w fod e'n ddieithr i'r arferiad Apostolaidd mewn perthynas i *Fedydd*.

Y mae *Justin Martyr*, gŵr enwog arall, a'r hwn oedd yn byw oddi fewn i ddeugain mlynedd a'r ol yr Apostolion; yn ei ail amddiffyniad o'r Crist'nogion, at *Antonius Pius*, yn tyftio yn y modd yma: "Y maent (blant bychain) yn cael eu *bail-eni* drwy'r ŷn ffordd o *Ail-enedig*aeth ac yr ydym ni yn cael ein *bail-eni*. Pa fodd? y maent yn cael eu golchi â dwfr, yn enw Duw Dād, Arglwydd pob peth, o'n Iachawdwr Iesu Grist, ac o'r Yf-bryd-Glân."

Y mae *Origen*, gŵr dysgedig arall yn y Brif-Eglwys, yr hwn oedd yn byw oddi-fewn i Gant a ddeg o flynyddau ar ol yr Apostolion, yn ei esponiad a'r yr Epistol at y *Rbuseiniad*; yn ol sylwi ei fod yn orchymynedig yn y gyfraith ar i Aberth gael ei hofferwm dros bob

et man of woe and not of Sa- plen-

plentyn a enid, yn cloi i fynu ei sylwiadau, gan ddywedyd, “ Am hyn hefyd, yr oedd, i fod gan yr Eglwys *draddodiad* (neu drefn) oddiwrth yr Apostolion i roddi Bedydd, i.e., i Blant bychain.”

Y Tyft nefaf a gâf enwi yw St. *Cyprian*. Yr oedd y gwr duwiol yma yn Esgob *Carthage*; ac yn byw o gwmpas Cant a hanner o flynyddau ar ôl yr Apostolion. Y mae e'n rhoddi hanes, “ I ûn *Ffidus*, Esgob o'r wlad, anfon llythyr atto efe, gan ddymuno cael ei farn ef ar ddau bwngc neillduol, ûn o ba rai oedd, “ Pa ûn y gallasai plentyn bychan gael ei fedyddio cyn yr wythfed dydd.” Nid oedd lai na thrugain a chwech o Esgobion o'r gymmydogaeth yn eistedd mewn cymmanfa pan dderbyniodd ef Lythyr *Ffidus*. Y mae *Cyprian* yn gosod y llythyr hwn gar bron y gymmanfa. Ac y mae eu barn hwy yn gyttun yn cael ei drosglwyddo i *Ffidus* mewn llythyr. Titi pa ûn sy'n rhedeg fel hyn.

Cyprian a'r Esgobion eraill yn bresennol mewn cymmanfa, trugain a chwech mewn rhyfedi, at *Ffidus* ein brawd, yn anfon annerch,

“ Mewn perthynas i achos *Babanod*, yn gymmaint a'ch bod chwi yn barnu na ddylent gael eu bedyddio oddi-fewn i ddau neu dri niwrnod ar ôl eu geni: Yr y'm ni, bawb o honom,

*A man of word
and not of Deeds is like*

A gawn ni eu bedyddio hwy hefyd? Cawn ym mhob modd. Canys y mae'n well eu bod hwy gwedi eu sancteiddio heb eu teimlad eu hunain, nag o'u bod hwy yn marw heb eu felio, a'u derbyn i mewn."

Y mae St. *Austin*, gŵr nodedig arall yn y Brif-Eglwys, yn ei bedwaredd Lyfr yn erbyn y *Donatistiaid*, ynghylch *Bedydd*, yn tyftio-laethu yn y modd yma. Yn ol mynegi bod holl gorph yr Eglwys yn dala *Bedydd* plant bychain, yn dweid, "O's geilw neb am awdurdod oddiwrth Dduw yn y matter yma, er bod hyn yn beth a'r y mae'r holl Eglwys yn ei arferu, ac nis cafodd mo'i ordeinio gan neb rhyw gymmanfa eglwyfig, ond peth ar a oedd bob amser yn cael ei arferu, fe ellir yn resymol iawn i gredu, nad oedd hyn ddim amgen na pheth a draddodwyd (neu ordeiniwyd) drwy awdurdod yr Apostolion."

Er nad yw St. *Austin* yn y fan yma yn synied am Fedydd Plant bychain, ond ar y ffordd; etto ni welwn bod ei eiriau ef yn dyftiolaeth llawn bod *Bedydd* plant bychain yr amser hynny yn cael ei arferu yn gyffredinol, a'i fod felly y tu hwnt i goffadwriaeth neb dynion, neu o neb rhyw gôf-lyfrau. Ei fod e'n ei gymmeryd yn beth ar nâs cafodd moi ordeinio gan un *gymmanfa Eglwyfig*, ond mai defod ydoedd a gafodd ei arferu o ddechreuad Crist'nogrwydd.

D

Mewn

Mewn man, ac ar achos arall, y mae'n diweddu ei ymadrodd yn y geiriau yma. "Nid oes i ddefod ein mam-eglwys yn bedyddio Plant bychain, gael ei ddi-yfstru, na'i chyfrif yn ddiraid, na chwaith i gredu ei bod ddim amgen na thraddodiad yr Apostolion."

O gwmpas pedwar cant o flynyddoedd ar ol ein Iachawdwr, fe gyfododd *Dadl* fawr yn yr Eglwys rhwng dau ŵr enwog; sef, rhwng y dywededig St. *Austin* ac un *Pelagius*. Y ddadl oedd ynghylch *Pechod gwreiddiol*. Yr oedd St. *Austin* yn maentumio *Pechod gwreiddiol*, a *Pelagius* yn ei wadu. Yr achos a'r gyfrif pa un yr wyfi yn Sylwi a'r hyn, yw, Bod y ddwy blaid, sef *Austin* a'i ganlynwyr, a *Pelagius* a'i ganlynwyr eich deuoedd yn addef, ac yn maentumio *Bedydd Plant bychain*.

Y mae St. *Austin* yn ei drydydd Lyfr yn erbyn y *Pelagiaid*, yn tyftio fel hyn, "Gan eu bod hwy (*Pelagiaid*) yn caniattau, y dylai plant bychain gael eu bedyddio, fel na's gallant wrthsefyll awdurdod yr holl Eglwys, yr hyn yu ddiau a draddodwyd gan ein Iachawdwr a'i Apostolion."

Ac eilwaith, "O'm rhan fy hun, nid wyf i ddim yn cofio, i mi erioed glywed un rhyw beth ynghwrthwyneb i hyn, oddiwrth neb rhyw

rhyw Grifftion, y sy'n arddel y Testament hên a'r newydd; nac oddiwrth y sawl sy o'r Eglwys, na chwaith, oddiwrth y cyfryw sy'n perthyn i unrhyw sect, neu schism."

Y mae Tyftiolaeth *Austin* yn y matter yma, o bwys mawr; y mae e'n gwirio, " Na ddarfu iddo efe erioed gyfarfod a neb rhyw Grifftion, naill a'i o'r Eglwys, neu o ryw sect, nac un ysgrifennydd a oedd yn cyfaddef yr ysgrythyrau; a oedd yn dysgu un fath athrawiaeth arall, yn amgen, na bod i blant bychain gael eu bedyddio er maddeuant Pechodau; llai o lawer yr oedd efe yn gwybod, neu wedi clywed am neb, a oeddynt yn gwadu na ddylai Plant bychain gael e'u bedyddio oll."

Am *Pelagius*, y mae ynte yn addef Bedydd Plant bychain.

Yn y gredo, neu gyffes o'i ffydd a ofododd ef allan, y mae'n addef yn llyn, " Yr ydym ni yn dala un *Bedydd*, yr hyn, yr ydym ni yn ddweid a ddylai gael ei weinidogaethu gyda'r un geiriau sacramentaidd i *Blant bychain*, ac y mae i ddynion o oedran."

Ar achos arall y mae'n mynegi fel hyn:

" Y mae dynion yn cam-achwyn arnaf, fel pe ba'wn i yn gwadu y Sacramant o *Fedydd* i
D 2 Blant

Blant bychain; neu'n addaw teyrnas Nefoedd i rai heb brynedigaeth Crist; yr hyn fy'n beth na's clywais i erioed mo hono, na ddo, gym-maint a chlywed am un *Heretic drygionus* yn dywedyd felly."

Fe ddarfu y ddadl hon ynghylch *Pechod gwreiddiol*, dynnu y cyfryw gyfaddefiadau oddiwrth y ddau blaid wrthwynebol, ac fydd nid yn unig yn profi, ac yn tyftio yn eglur, mai defod ac arfer yr Eglwys o ddyddiau'r Apostolion ydoedd, i fedyddio Plant bychain; ond hefyd i'r ordinhad hon gael ei sefydlu drwy hynny, yn bwynt di-amheuol dros chwech Cant o flynyddoedd o'r lleia, ar ol amser *St. Austin*. A hyn y mae gŵr dysgedig o farn yr Ail-fedydd (*Mr. Tombs*) yn gyfaddef. Pan mae'n dweid, "Awdurdod *Austin* ydoedd y peth a gariodd Fedydd Plant bychain yn yr oesoedd ganlynol, ymron yn (fe ddylasai ddywedyd yn llŵyr) ddiddadl."

Mi allwn chwanegu at hyn, dystiolaeth amryw o ŵyr duwiol a dysgedig eraill ym mhhlith y *Prif-Grist'nigion*. Ond y mae tyftiolaeth y rhai a enwais i, yn ddigon i brofi; bod pawb, ym mhob gwlad lle yr oeddych yn proffessu Crist'nogrwydd yn yr oesoedd cyntaf a'r ol yr Apostolion, yn bedyddio eu plant bychain. Ac y mae eu bod hwy yn gwneuthur felly, yn brawf diamheuol mai meddwl Crist a'i Apostolion oedd, a'r i blant bychain

rhieni
mai rawr yn dyfyo y gysf

rhieni crediniol gael eu derbyn i gyfammod â Duw drwy *Fedydd*.

Gwrthddadl. Ym mha lê yn y Ysgrythur y mae y gorchymyn o Fedyddio Plant bychain?

Atteb. O'r naill du, lle bo rheswm y peth, a chyd-rediad yr Ysgrythyrau yn tueddu, nid oes raid wrth orchymmyn pendant. — Ym mha lê drwy yr holl Destament newydd y mae gorchymmyn pendant i gadw y dydd cyntaf o'r wythnos yn ddydd Sabbath? Etto pwy fydd yn ammeu, nad hwn yw ein Sabbath ni? Ym mha fan y mae gorchymmyn eglur ar fod i wragedd gyfrannu o swpper yr Arglwydd? Etto, Pwy fydd yn ammeu eu hawl i'r Sacrament hwnnw?

O'r tu arall, Gan fod Plant bychain y ffyddloniaid, a gwîr hawl ganddynt yn y cyfammod gwreiddiol a wnaethpwyd âg *Abraham*, yr hwn yw'r un a'r cyfammod Grâs, wrth orchymmyn Duw ei hun; Pe na buasai Crist yn ddymunol ô fod i'r hawl honno barhau i blant bychain, fe fuasai yn gorchymmyn eu hattal, a'u cau allan o *Fedydd*; yn hytrach na rhoddi gorchymmyn i'w bedyddio. Yr ymosynniad cymmwys am hyn, fyddai. Nid ym mha fan yn y Testament newydd y mae y gorchymmyn iddynt gael eu bedyddio? Ond ym mha lê y mynegir eu bod yn cael eu cau allan o hono? Canys, o's nad ydynt hwy mewn un man

o'r Testament newydd yn cael eu cau allan o'r cyfammod, y mae'n sicr bod eu hawl hwy yn parhau i gael eu derbyn i mewn iddo. Y cwestiwn cymmwys am hynny, yw, *I'm mba amser y cauwyd Plant bychain allan o'r cyfammod Gras?* A chan adael bod y Testament newydd yn llwyr ddistaw; yr ateb cywir am hynny, yw, NID OLL. Nis cauwyd hwynt allan erioed, ac nis gellir byth mo'i cau hwy allan; gan nâs cafodd, ac na's caiff y cyfammod gwreiddiol hwnnw, byth mo'i ddiddymmu. Pe buasai i'n Iachawdwr alw yn ôl hawl gyfammodol plant bychain; A ydyw yn bosibl na fuasai i'r Ysgrythur crybwyll am hynny? A ydyw yn bosibl na fuasai i un Apostol i ddatguddio hynny? A ydyw yn bosibl na fuasai'r *Iddewon*, y rhai a fwynhasent y fraint honno dros Ysbaid dwy fil o flynyddoedd, i wrth ddadleu, ac achwyn yn erbyn yr Efengyl a'r y cyfrif hynny? Yr oeddynt gwedi e'u hanfoddhau yn fawr am ofod heibio *Enwaed-iad*, hên sêl y cyfammod yn achos derbynniad y cenhedloedd dychweledig: Ac oni chawsent hwy e'u hanfoddhau lawer mwy, Oni fuasai ganddynt sail mwy cyfiawn i achwyn a dadleu yn erbyn yr Efengyl, pe buasai hi yn torri ymaith eu plant hwy o'r cyfammod? Pe buasai Plant bychain yn cael eu torri ymaith o'u hên hawl honno, buasai yn un o'r ymddadleuon mwya pwysfawr yn nyddiau yr Apostolion; ac fe gawsai barn mo'r eglur ei rhoddi arno, ac y cafodd yr Holiad ynghylch *Enwaed-*

arno ag y gafodd yr holiad iad,
ynghylch Enwaed-iad

iad, Act. xv. Ac etto, nid y'm ni ddim yn clywed mô'r Sôn lleiaf am un wrthddadl ar y pen hwn. Nid yw'r *Iddewon crediniol* ddim oll yn ammeu, ac nid yw'r *Iddewon anghrediniol* oll yn gosod fiars yn erbyn yr Efengyl ar yr achos hyn. Nid yw y gymmanfa nodedig honno yn Actau xv yn cymmeryd Sylw yn y byd o hono. A pheth all meddwl yr holl ddistaŵrwydd hyn i fod? Y mae y meddwl yn eglur. Oblegid, na's cafodd y peth yma erioed mô'i wadu, na'i ammeu; yn enwedig, llê yr oedd pob un o'r ddau blaid, sef y ddau rieni yn Grist'nogion, ond ei ganiattau, a'i gyfaddef gan bawb. Yn fyr, y mae hawl plant bychain i fendithion y *cyfammod Gras* gwedi ei brofi yn eglur oddi wrth Ysgrythyrau'r hên Destament, a'r ymofynniad cymmwys am hynny: yw, Pa bryd y torwyd, Pa bryd y cauwyd hwy allan o'r cyfammod? Pa bryd y galwyd yn ol e'u hawl a'u breintiau hwy? Pa bryd y cafodd Charter mawr y nefoedd (a draddodwyd ac a feliwyd i *Abraham*) ei gyfnewid a'i ddiddymmu yn y pwynt hyn? Y gwîr ateb yw, Nis cafodd oll, nis câ byth, ac nis dichon byth gael ei ddiddymmu.

Gwrthddadl. Efe a ofynnir bod *Ffydd* ac *Edifeirwch*, gan bawb a dderbynnir dan y Testament newydd i'r cyfammod Efangylaidd, a chan na ddichon Plant bychain na chredu nac edifarhau, nis gallant gael eu derbyn i mewn iddo.

Atteb.

Atteb. Fe fyddai y gwrthddadl hyn yn ddâ,
 Pe byddem ni yn haeru, ac yn dala, y gallai
 plant bychain fod y cyntaf yn y teulu, i ba rai,
 y-mae y rhôdd neu'r Addewid yn cael eu
 gwneuthur. Ond yn yr achos hyn ni's gall
 Plant bychain, fod y cyntaf mewn teulu, y
 fy a hawl gyfammodol iddynt. Oblegid, o's
 ydym ni Grift'nogion yn *Etifeddion yn ol yr*
addewid. (Gal. iii. 29.) a wnaethpwyd ac
Abraham, fel y mae'r Apostol yn sicrhau ein
 bod: yna y mae i ni, ac i'n had fwynhau'r
 addewid trwy'r un reol, a thrwy yr un'drefn, ac
 y mwynhaodd *Abraham*, a'i had yntef hi. Wrth
 ba reol a threfn yr oedd yn rhaid i'r rhieni a
 gredient fod yn gyntaf yn y cyfammod, a bod
 hawl y plant yn cyfodi oddiwrth hawl y cyfryw
 Rien. *Credodd Abraham i Dduw, ac fe wnaeth*
Dduw addewid iddo ef, ac i'w had ar ei ol ef.
 Ac yn gyttunol a hyn, yr oedd ei blant by-
 chain ef ym mhob cenhedlaeth a gyfodai,
 yn cael enwaedu arnynt, mewn arwydd o'u bod
 hwy yn meddiannu yr Addewid oddi wrtho
 efe. Yn gyttunol a'r rheol a'r drefn hon, tra
 parhaodd goruchwiliaeth *Moses*, yr oedd yn
 gofyn i bob *Proffelyt* o'r cenhedloedd broffesu
 eu crêd yn y gwir Dduw, cyn y caent eu hen-
 waedu. Ond pan yn ol i'r cyntaf yn y teulu
 gael ei dderbyn i'r cyfammod, yr oedd i'w
 blant bychain ef yn y cenhedlaethau canlynol
 gael eu henwaedu mewn arwydd o'u hawl
 hwynt, a ddilifodd iddynt oddi wrth eu rhieni
 ac oddiwrth *Abraham*.

Yn
Yn

Yn gyttunol a'r rheol a'r drefn hon, Pan y pregethodd yr Apostolion yr Efengyl ym mysg y cenhedloedd, yr oedd yn gofyn, ar fod i'r sawl a droent gyntaf at Grist i *gredu ac edifarbau*, cyn y derbynnid hwy i'r cyfammod Crist'nogol. Ac am y rhai a droesent gyntaf at Grist yn unig, y mae'r Ysgrythur yn crybwyll am danynt, pan y mae'n gwneuthur *Ffydd ac Edifeirwch* yn angenrheidiol er cael hawl a derbynniad i'r Eglwys a'r cyfammod. Ac am blant bychain y cyfryw rieni crediniol, y mae eu hawl hwy yn ddilifo yn uniongyrch oddiwrth hawl eu rhieni yn ol y rheol a'r drefn arferol o'r addewid.

Gadewch i ni yn awr droi ein golygon, a gofyn, B'le mae y gorchymyn? B'le mae un siampl yn yr holl Ysgrythur o'r bedydd sy'n cael ei arferu ym mhlith y sawl y sy o wahanol farn? A oes mewn un fan o'r Ysgrythur hanes am ddynion sy'n credu, etto yn dwyn i fynu eu plant i oedran a deall cyn eu bedyddio? Am fedyddio dynion mewn oedran, a anwyd o rieni Crist'nogol, a'r y broffes o'u ffydd a'u hedifeirwch, nid oes un gorchymyn, na siampl yn yr Ysgrythur. A'r hyn sy etto yn waeth, nid oes un egwyddor o Genesis i'r Datguddiad, y sydd yn y modd lleiaf yn ei ffafro, nag yn annogaeth iddo. Fel, taw, Pe bae gennym ni lai o awdurdod oddi wrth yr Ysgrythur, nag y sydd am Fedyddio plant

plant bychain, fe fyddai gennym fwy etto
nac y fydd ganthynt hwy, am fedyddio dynion
o oedran, o herwydd nad oes ganthynt hwy
ddim oll.

mai Ion am fetu
plant bychain yn
Ellis Jones
lyfr hwn yn honol

D I W E D D.

Dim Cynllith
nag ym ddrwydd
Deddfydd
offeryn
gostol
Deddfydd
offeryn
gostol
Deddfydd
offeryn
gostol

Deddfydd
offeryn
gostol
Deddfydd
offeryn
gostol
Deddfydd
offeryn
gostol
Deddfydd
offeryn
gostol